

Haladvány Kiadvány 2019-01-06

Számítások egy lehetséges betleheimi csillagra

Hujter M. `hujter.misi@gmail.com`

Összefoglaló

Sok elmélet készült már arra, mi volt a híres betlehemi csillag. Itt most olyan számításokat közlünk, amellyel egy új jelöltet valószínűsítünk a sok közül.

Független felfedezések

1992-ben a japán *Culuhiko Kjucsi* (nyugati írásmódban: *Tsuruhiko Kiuchi*) binokuláris távcsővel is meglátott egy üstököst. Kiderült, hogy ugyanezt az égitestet már 1862-ben, egymástól függetlenül felfedezte *Lewis Swift* és *Horace Parnell Tuttle*. Napjainkban az üstökös a *109P Swift–Tuttle 8861* elnevezést viseli. Utoljára 1992 december 11-én volt napközelen. A pályáját meglehetősen pontosan kiszámították. Azt kapták, hogy 133.28 év a pálya periódusa.

Számítások az üstökös visszatéréseire

A Gergely-naptár szerint egy átlagos esztendő

$$\frac{400 \cdot 365 + 97}{400}$$

napos, hiszen 400 évenként 97-szer van szökőév. Nézzük meg, mit kapunk, ha 1992-ből 15-ször levonjuk a fentemlített 133.28 évet!

$$1992 - 15 \cdot 133.28 = -7.2$$

Tekintve, hogy nem létezik időszámításunk szerinti nulladik év, a -7 évszám, Krisztus előtti 8-at jelent. Megkaptunk tehát egy dátumot Krisztus előtti 8-ban december 11 előtt körülbelül egy ötöd évvel. Mivel $\frac{1}{5} \cdot \frac{400 \cdot 365 + 97}{400} \approx 73$, és

december 11 előtt 73 nappal augusztus 29 volt, azt kaptuk hogy a Swift–Tuttle-üstökös augusztus vagy szeptember táján lehetett napközelben a Krisztus előtti 8-adik esztendőben.

A Bibliából ismeretes, hogy (az öregebbik, azaz „Nagy”) *Herodes* a nála érdeklődő bölcsektől megtudakolta a betlehemi csillag megjelenésének idejét, és miután a bölcsek nem tértek vissza hozzá, hatalomféltésében 2 éves korig ölette le a Betlehem környéki elsőszülött fiúkat. Márpedig ismert, hogy Herodes meghalt Krisztus előtt 4-ben, valamikor tavasszal, a zsidó húsvét és az akkori holdfogyatkozás közötti hónapban.

Megállapíthatjuk tehát, hogy maximum egy-két év eltéréssel a betlehemi csillag megjelenése idején volt a Swift–Tuttle-üstökös napközelben.

Az üstökös láthatóságáról

Az üstökös nem minden visszatértekor látható egyforma fényességgel. Úgy számítják, hogy a következő visszatértekor nagyon fényes lesz; szabad szemmel is látható. Annak a részleteit, hogy milyen fényes lehetett Krisztus előtt 8-ban, nem ismerjük. Semmiképp sem volt nagyon feltűnő. Ugyanakkor joggal feltételezhető, hogy amint az 1992 körüli években, úgy a Krisztus előtti 8 körüli esztendőkből is rendkívül nagy aktivitást mutatott az üstökös pályájához illeszkedő *Perseidák* meteorraj, az egyik legismertebb, fényes meteorokat és sűrű hullást produkáló, ellipszis alakú meteorgyűrű. A hullócsillagokat *Szent Lőrinc könnyeinek* is nevezik. (Az elnevezés onnét van, hogy Lőrinc napja, azaz augusztus 10 körül ér a Föld az üstökőspálya elnyúlt ellipszisének közelébe.) Augusztus 10 és 15 között, éjfél után, hajnal előtt a *Perseus csillagkép* irányából kiindulva láthatjuk lehullani a csillagokat. Hullócsillagokkal könnyebben értelmezhetjük a Biblia azon utalását, hogy a bölcsek csillaga mutatta meg a helyet, hol van *Mária* és a *Gyermek*. A Naphoz közeledő Swift–Tuttle-üstökös is a Perseus csillagkép irányából érkezik.

Végkövetkeztetések

Ha a Swift–Tuttle-üstökös közeledésével és feltűnésével magyarázzuk a bölcsek csillagát, akkor a feltűnést Krisztus előtt 8-ra tehetjük, a Perseus csillagkép irányába. Az üstökös elhalványulása után még két-három évig, évente négy-öt éjszakán intenzív csillaghullás rajzolt szét az égen az üstökös megjelenési helyéről.

Nem szabad azonban megfeledkezni arról, hogy a Jupiter és a többi nagy bolygó az üstökös pályáját módosíthatta, tehát az elméletünk számítási eredményei nem tekinthetők teljesen biztos adatoknak.

Hivatkozások

P. Jenniskens, H. Betlem, M. de Lignie, C. ter Kuile, M.C.A. van Vliet, J. van't Leven, M. Koop, E. Morales, and T. Rice: *On the unusual activity of the Perseid meteor shower (1989–96) and the dust trail of comet 109P/Swift–Tuttle*, Mon. Not. R. Astron. Soc. 301, 941–954 (1998).

Wikipaedia: *Comet Swift–Tuttle* (2019).

https://en.wikipedia.org/wiki/Comet_Swift%E2%80%93Tuttle

Comet Swift–Tuttle, Video on youtube (2009).

<https://www.youtube.com/watch?v=ta7URehXqAI>

Wikipédia: *Perseidák* (2019).

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Perseid%C3%A1k>

Wikipédia: *Perseus csillagkép* (2019).

https://hu.wikipedia.org/wiki/Perseus_csillagk%C3%A9p